

Kultur Zaldaina

BEA SALABERRY
IRAKASLEA
@beatxo

PAULA ESTÉVEZ

Frantziako Kultura Ministerioak bost departamendutan frogatuko du *Pass Culture* dispositiboa: 18 urteko 10.000 herritarrei zuzendua zaie, bakoitzak 500 euroko dirutza birtuala baluke urtebetean erabiltzeko, kultura kontsumitzeko eta aplikazio baten bidez balia lezake erakusketa, ikusgarri eta zinema sarreratan, liburu eta diskotan, ikastarotan. Praktika kulturalen ezagutzeko balioko du, deskubritzeko eta erabakitzeko zer maite den ala ez, baina betiere ezagutu ondoan. Erraza baita gutxiestea ezagutu ezean, eta bestalde nekeza helteza karioa edo ezezaguna denean.

Konkretuki, baiki, frantses kulturarako bidea da. Ez dira dispositiboan sartuko Amazon, Netflix, Spotify edo Deezer-en zerbitzuak eta, tamalez, ez dakigu ea *Pass*-ak balioko duenez herritako ekoizpen kulturalen kasuan, ez eta, geroan luzatuko eta orokortuko balitz, gurea barne litzatekeenez? Diot, *Kalaportu* ikusgarria, *Oreina* filma, *Aztihitza* liburua, Izaki Gardenak-en azken diskoa eskuragarriagoak jarriko lizkieke? Bagad kontzertu bat, bretoiara klase zenbait edo Armorikako aberastasun naturala ezagutzeko parada emanen lieke? Dudarik gabe antolatzaile-babesle oniritziaren esku, betiere.

Pena zait ez dadin hemen berean oraindik sortu izan antzeko dispositiborik euskal kulturaren ezagutzeko. Badaikit hegoaldean nonbait, noizbait, egon direla “kultur bono” eta antzekoak. Baina ene inguruan holakorik ez da.

Jakina, 18 urtetan gure gazte gehienek enbeia dute edozein gauzetarako salbu “euskal” zerbaitetara joateko: aspertu ditugu militantziaz, talo txandez, euskaraz egin beharraz, bideratu ditugu dantza ikastarotara, pilotara eta Pirritx eta Porrotxen ikusgarrietara urteetan zehar –beti ere aitamen indarrei eta moltsei esker–. Errebeldia puntua normala da. Aldi berean, adin kritikoa da, identitatea finkatzeko, ondoko urteetan baita ageriko ea euskal herritar gisa ikusten dutenez haien burua ala ez.

Halaber, kanpotik etorri jendeen kasuan edo urteak hemen iragan baina euskal kulturaz zipitzik ez dakitenen kasuan, ezin egokiagoa litzateke hauei parada eskaintzea gure urtean zeharreko ekimenak, gure sortzaileak, gure ohi-turak ezagutzeko.

Harago esperientziaz dakit kultur transmisioan berdeak garela. Ene irakasle bizipenetatik hasteko, badaikit hizkuntzaren transmisioan doi-doi heldetzen garenean, kultur edukienean

badugula zer hobetu. Izan ere, ez da harrigarria ez ezagutzea Mikel Laboaz aparte kantari bakar bat, ez jakitea hiru mendiren izenik, ez jakitea hemengo idazleak zertaz ari diren.

Funtsezkoa da, etorkizunerako, eskuragarri izan daitezen euskal ekoizpenak. Dirutza eman behar bada, hala bedi, eta hauta dezatela zer deskubritu, erabaki zer den eder, interesgarri, sar daitezela nahi duten saltsan, baina betiere ezagutuz. Ezagutuz: hori baita arazoa.

Lekuko kulturaren aldeko politikaren ekimen indartsua litzateke, zinezko engaiamenduaren seinalea, bertako sorkuntzen promozioa egitea, gure gazteei, ikasleei, herritarrei bide hori zabaltzea, *Scène Nationale*-n ekitaldietatik eta Frédéric Beigbeder-en hitzaldietatik at.

Eta Kultur Zaldaina dei genezake.

Pass, bono, txartel baino hobe, sarbide erraztuaren zentzua baitaukate. Sar eta har. Eta parti. Zaldainak norabait heltzeko eta integratzeko aukera leharke. Gurera etortzeko, ezagutzeko, maitatzeko uraren gaineko bidexka meharra. Uharte soil bakartua ez ginatke orduan, heltzeko eta, nahi bada, geratzeko zubixkarekin geundeke, behingoz, gure kulturaren ezagutza oinarritzko-eskubide aitortu artean. ●